

FARSUND KOMMUNE

Postboks 100

4552 FARSUND

Deres ref: 26/00375-6

Vår ref: 2026/105886

Dato: 22.05.2026

Mattilsynets uttalelse til planprogrammet og innspill til varsel om oppstart av kommuneplanens samfunnsdel – Farsund kommune

Vi viser til høring og varsel om oppstart i brev datert 17.4.2026.

Vår rolle

Mattilsynet er statlig sektormyndighet for områdene drikkevann, mat, plantehelse, helse- og velferd for fisk og dyr. Som høringsinstans har vi i oppgave å bidra til å ivareta nasjonale og regionale interesser innenfor våre forvaltningsområder.

Uttalelse til planprogrammet

Planprogrammet omhandler utfordringer om arealforvaltning og klima. Vi ser positivt på at arealstrategi inngår i revisjonen for framtidig arealbruk og forventer at drikkevannshensyn beskrives i strategien for framtidig arealbruk.

Ny Energi- og klimaplan vil utarbeides for Farsund kommune. Klimaendringer er en av de største truslene mot å levere trygt drikkevann fremover. Et klima i endring øker faren for alvorlige hendelser, som alvorlig forurensning og smitte via drikkevann, eller bortfall av drikkevann i et større område. Forurensning av drikkevann og bortfall av vann medfører risiko for liv og helse, og kan få store konsekvenser for samfunnet. Vi forventer at ny Energi- og klimaplan omhandler problemstillinger som kan påvirke drikkevannet.

Innspill til varsel om oppstart av kommuneplanens samfunnsdel

Trygt og nok drikkevann

- KPS bør inneholde en arealstrategi for arealbruken i kommunen, som også er førende for arbeidet med drikkevannshensynet i kommuneplanens arealdel.
- Kommunen må sette seg mål for å sikre trygt drikkevann til alle i tråd med drikkevannsforskriften, nasjonale mål for vann og helse og nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging. Det er viktig å beskytte nåværende og fremtidige drikkevannskilder mot forurensing.
- Kommunen skal ha tilstrekkelig med vann til alle samfunnets behov, herunder næringsutvikling, nye boligområder, fritidsbebyggelse, slokkevann og så videre.
- Drikkevann er kritisk infrastruktur. Behovet for forbedring og utvidelse av drikkevannsforsyningen bør derfor omtales i kommuneplanens samfunnsdel.

Samfunnssikkerhet og beredskap

- Kommunens overordnede risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS) skal ivareta tryggheten i drikkevannsforsyningen, spesielt med tanke på et endret klima og trusselbilde internasjonalt.
- For å sikre god leveringssikkerhet må det etableres løsninger for alternativ drikkevannsforsyning dersom ordinær vannforsyning svikter.

Spredt bebyggelse og fritidsbebyggelse

- Sikre trygt drikkevann ved fortetting av spredt bebyggelse og fritidsbebyggelse.
- Prioritere å fortette i eksisterende områder der det allerede er etablert god infrastruktur for vann og avløp.
- Ved vedlikehold og utvidelse av ledningsnett må kommunen sette seg mål om å knytte flere til fellesanlegg.

Planter, fiskevelferd og dyrevelferd

- Kommunen må sørge for å unngå spredning av planteskadegjørere. Dette er vesentlig for å ha en bærekraftig landbruksproduksjon.
- Sikre fiskehelse og fiskevelferd gjennom arealstrategien.
- I områder der det er relevant, bør akvakultur inkluderes som en del av arealstrategien for å sikre en helhetlig tilnærming til kystsoneforvaltning.
- Forvalte naturområder på en slik måte at det ivaretar dyrevelferden og dyrehelsen.

Hvorfor er disse innspillene viktige?

Beskyttelse av drikkevannskilder og vanntilsigsområder

Kommunens innbyggere må alltid sikres tilfredsstillende drikkevannsforsyning. Utbygging i områder rundt drikkevannskilder kan få svært uheldige konsekvenser.

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023–2027 (regjeringen.no) er tydelig på følgende i kapittel 6.4:

«Sikring av drikkevannskilder og areal til infrastruktur for vannforsyning og avløp, er en viktig del av kommunale planer. Vannforekomster som benyttes til vannforsyning må beskyttes mot forurensning med hensynssoner med tilhørende planbestemmelser. Dette kan også bidra til å redusere behovet for rensing ved produksjon av drikkevann».

Drikkevann og kommuneutvikling

Drikkevannsforsyningen er kritisk infrastruktur som samfunnet trenger for å sikre grunnleggende behov og for å opprettholde funksjonalitet. Her vil vi også vise til de Nasjonale forventningene som nevnt over. *«Kommunene har ansvar for å sikre husholdningene og næringslivet tilgang på tilstrekkelige mengder helsemessig trygt drikkevann. Dette er en forutsetning for god helse og et velfungerende samfunn».*

Mulig forurensende virksomhet

Arealer for etablering av for eksempel vindkraft, solkraft, batterifabrikker, CO₂-anlegg, forbrenningsanlegg/gjenvinningsanlegg og annen forurensende aktivitet må ikke komme i konflikt med arealer som er avsatt til beskyttelse av nedslagsfelt og vanntilsigsområder til disse.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Tilgang til rent og tilstrekkelige mengder drikkevann er en del av samfunnssikkerheten. Leveringssikkerhet for nok og trygt drikkevann til enhver tid, vil være en avgjørende forutsetning for folkehelsen, samfunnssikkerheten og framtidsrettet utvikling for innbyggere og næringsliv. Etablerte løsninger for alternativ drikkevannsforsyning ved svikt i ordinær vannforsyning er et sentralt element i det å sikre god leveringssikkerhet.

Kommunens overordnede risiko og sårbarhetsanalyser skal ivareta sikkerheten i drikkevannsforsyningen jf. nasjonale mål for vann og helse nr. 11

I ROS må man også ta høyde for klimaendringer. Forurensning av drikkevann og bortfall av vann medfører risiko for liv og helse, og kan få store konsekvenser for samfunnet.

Klimaendringer er en av de største truslene mot å kunne levere trygt drikkevann fremover. Med et klima i endring er det også økt fare for alvorlige hendelser, som alvorlig forurensning og smitte via drikkevann eller bortfall av drikkevann i et større område.

Plan for vannforsyning

Planer for vann, avløp og overvann gir et strategisk grunnlag for å sikre vannforsyning og utvikling i et langsiktig perspektiv. Ved å basere samfunnsdelen på hovedplan vann kan dere sikre en helhetlig tilnærming som ivaretar nåværende og fremtidige behov, legger føringer for arealbruk, investeringer og utvikling.

Plantehelse, fiskehelse og fiskevelferd

Plantehelse

Plantehelse er en viktig del av landbruket og matproduksjonen. Det er viktig å forebygge spredning av planteskadegjørere, særlig med tanke på å ta vare på dyrka mark og norsk matproduksjon. Planteskadegjørere kan påvirke landbruksproduksjonen og naturmangfoldet negativt.

Fiskehelse og fiskevelferd

I områder der det er relevant, bør akvakultur inkluderes som en del av arealstrategien for å sikre en helhetlig tilnærming til kystsoneforvaltning. Det er viktig å forebygge smitteoverføring, både kjent og ukjent, mellom vassdrag, langs kysten og i tilknytning til akvakulturanlegg. Dette inkluderer hensynet til fiskehelse og fiskevelferd hos oppdrettsdyr, samt beskyttelse av villfiskbestander.

Arealstrategi og dyrevelferd

Ved planlegging av nye utbyggingsområder eller endringer i arealbruk, er det viktig å vurdere hvordan dette kan påvirke naturlige leveområder for fugler og vilt. Nedbygging av viktige områder for dyr kan føre til stress og dårligere levekår for dyrene. Ivaretagelse av naturområder som viktige habitat, beiteområder og trekkveier kan bidra til bedre dyrevelferd.

Med hilsen
Mattilsynet, tilsynet

Eli Marie Thompson
seniorinspektør

Jorunn Aasgaard Grini
avdelingsleder

Dokumentet er godkjent elektronisk / This document has been electronically approved

Kopi til:

STATSFORVALTEREN I AGDER